

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح تعیین تکلیف چاه‌های آب فاقد پروانه بهره‌برداری»

(اعاده شده از شورای نگهبان)

مختص صنایع

مقدمه

طرح مذکور به منظور انتظام مسائل مربوط به چاه‌های آب فاقد پروانه بهره‌برداری و شناسایی رسمی آنها جهت ساماندهی و جلوگیری از حفر چاه‌های غیرمجاز جدید تدوین شده است. به بیان دیگر هدف آن بوده است که چاه‌های حفر شده با اخذ پروانه بهره‌برداری مورد شناسایی قرار گرفته و از حفر چاه‌های غیرمجاز و فاقد پروانه پس از شناسایی چاه‌های حفر شده تا پایان سال ۱۳۸۵ اکیداً جلوگیری گردد. با این مقدمه، نکات ذیل پیرامون ایراد شورای محترم نگهبان مورد اشاره قرار می‌گیرد:

نکات توجیهی

۱. ایراد شورای محترم نگهبان ناظر به مواردی است که اجرای این قانون و شناسایی چاه‌های غیرمجاز، مصالح عامه و حقوق اشخاص را مورد تعرض قرار دهد. تبصره ماده (۳) قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ تشخیص ورود ضرر به مصالح عمومی را به وزارت نیرو با استشاره از دو کارشناس واگذار کرده است. لذا به نظر می‌رسد که افزودن عبارت «و به شرط حفظ مصالح عمومی» با وحدت ملاک از اعطای تشخیص عدم تضرر مصالح عمومی به وزارت نیرو، رافع ایراد شورای نگهبان از حیث ورود ضرر به مصالح عمومی است. از طرف دیگر آنچه مبرهن است و از تبصره ماده (۳) قانون مذکور نیز مستنبط است، واگذاری چنین تشخیصی به وزارت متبوع آن فاقد ایراد حقوقی و شرعی به نظر می‌رسد.

۲. از حیث ایراد شورای نگهبان پیرامون «ضرر به دیگران» به نظر می‌رسد علاوه بر حفظ حریم چاه‌های مجاور، مورد دیگری در راستای ضرر به اشخاص خصوصی قابل تصور به نظر نمی‌رسد. لذا اطلاق عبارت «حفظ مصالح عمومی» رافع ایراد شورای نگهبان به نظر می‌رسد.

به بیان دیگر در مواردی چون پایین آمدن سطح سفره‌های زیرزمینی به وسیله حفر چاه غیرمجاز، منافع و مصالح عمومی شهر یا روستا مورد تعرض قرار گرفته و منافع اختصاصی فرد معینی را دربر نمی‌گیرد.

۳. نکته آخر آنکه با عنایت به مقدمه پیش گفته، هدف تسهیل شناسایی کلیه چاه‌های حفر شده تا قبل از پایان سال ۱۳۸۵ و جلوگیری از حفر چاه‌های غیرمجاز پس از تاریخ مزبور بوده و در اینجا بر طبق نظر واضعان، این مصلحت عمومی (شناسایی و اعطای پروانه برای کلیه چاه‌ها بدون توجه به مقررات تصویب‌کننده پیشین)، بر منافع اختصاصی اشخاص خصوصی رجحان یافته است. ضمن آنکه به اعتقاد نگارنده، منافع اختصاصی نیز با گنجاندن عبارت «با رعایت حریم چاه‌های مجاور» نیز تأمین شده و منفعتی فارق از مصالح عمومی قابل تصور نیست.

پیشنهاد

با عنایت به مطالب پیش گفته پیشنهاد می‌شود جهت تأمین نظر شورای محترم نگهبان، عبارت «و به شرط حفظ مصالح عمومی» پس از عبارت «با رعایت حریم چاه‌های مجاور» اضافه گردد.

۱. تبصره ماده (۳) - از تاریخ تصویب این قانون صاحبان کلیه چاه‌هایی که در گذشته بدون اجازه وزارت نیرو حفر شده باشد اعم از این که چاه مورد بهره‌برداری قرار گرفته یا نگرفته باشد موظفند طبق آگهی که منتشر می‌شود به وزارت نیرو مراجعه و پروانه بهره‌برداری اخذ نمایند. چنانچه وزارت نیرو هریک از این چاه‌ها را لااقل طبق نظر دو کارشناس خود مضر به مصالح عمومی تشخیص دهد چاه بدون پرداخت هیچ‌گونه خسارتی مسدود می‌شود و بهره‌برداری از آن ممنوع بوده و با متخلفین طبق ماده (۴۵) این قانون رفتار خواهد شد. معترضین به رأی وزارت نیرو می‌توانند به دادگاه‌های صالحه مراجعه نمایند.